

زمان درازی از پیدایش حیات بر روی زمین سپری شده بود و هنوز هیچ جاننداری بر رویهٔ دریاها پدیدار نگشته بود. خشکی‌ها را سنگ‌های برهنه و گل‌وشل پوشانیده بودند. چون گیاهان ریشه‌داری نبود تا خاک را سفت‌کند، زمین روفته می‌شد و بر اثر باران شیارهای گودی برمی‌داشت. زمین مکان ترسناک و تهی و جایگاه باد و سکوت بود. نه آواز پرنده‌ای برمی‌خاست و نه صدای خش‌خش برگ‌ی سکوت را می‌شکست. چنین چیزهایی باید در میلیون‌ها سال بعد رخ می‌نمودند. رشته‌کوه‌های عظیم سربه‌آسمان افراشتند. همچنانکه درون زمین در تب و تاب بود و جابه‌جا می‌شد، کف دریاها نیز تغییر مکان می‌دادند و گاه سر از آب بیرون می‌آوردند. کوه‌ها رفته‌رفته فرسوده شدند، و تنها تپه‌های پست برجای ماندند، تا آن دم نه آوا و نه جلوه‌ای از حیات در هوا پدیدار گشته بود. ولی در پایاب‌ها، زندگی در کناره‌های دریا در جوشش بود.

آن روزگار بسیار گرم و نمناک و برای گیاهان بسیار مناسب بود. بزودی گیاهان بر سراسر خشکی‌های زمین گسترده شدند، رشد کردند، پرورش یافتند و تندتر از زمانی که در دریا‌های خاموش بودند، تغییر پذیرفتند.

روزی آمد که زندگی در بیرون از آب نمایان شد. در آغاز، برخی از گیاهان کرانه‌آبگیرها، هنگامی که آب فرو می‌نشست می‌توانستند برای چند ساعتی بیرون از آب زنده بمانند. آنها می‌توانستند با ریشه‌های ساده‌شان در سواحل گلی آب بیایند و در هوای مرطوب با برگ‌های نمایان و پیچیده‌شان نور خورشید را جذب کنند. بزودی نونهالان نشان حتی می‌توانستند دورتر از خشکی‌ها هم برویند و رویهمرفته بیرون از آب‌های دریا به سربرند. هوای زمین در

بزودی در پی گیاهان نخستین ، حشره‌ها و کژدم‌های
هوای پدیدار گشتند . بسیاری از جانداران در آب و هوای گرم
و نمناک زمین در آن روزگار ان کهن رشد فراوان یافتند و غول‌پیکر
شدند .

برگهای سرخس‌های بسیار بزرگ ۱۵ متری در برگهای
خزه‌های بسیار بزرگ درهم شده بودند . و برای این که آفتاب
بیشتری بگیرند با هم ستیز می‌کردند . برق بالهای حشراتی که
از حشره‌های کنونی بسیار بسیار بزرگتر بودند ، برسایه زیر
برگهایی که به سوی زمین خمیده بودند ، روشنایی‌های لرزانی
می‌انداخت .

ولی باز هم دیرزمانی گذشت و جانوری از دریاها پدید
نیامد تا با جانوران هوایی رقابت کند .

«جانوران» خرد دریا به ماهی‌های بزرگ تکامل کردند. برخی، مانند امروز، درنده بودند و ماهی‌های دیگر را می‌خوردند. بعضی هم از جانداران خردتر دریا، که از دانه‌های شن بزرگ‌تر نبودند، تغذیه می‌کردند. حتی نهنگ‌های دوازده متری از این خردترین جانورانی که در اقیانوس‌ها به سر می‌بردند، تغذیه می‌کنند. هرگاه نهنگ دهان خود را از آب پر می‌کند، صدها هزار از این جانوران خرد را نیز شکار می‌کند.

سرانجام پاره‌ای از ماهیهایی که در لبه دریاها

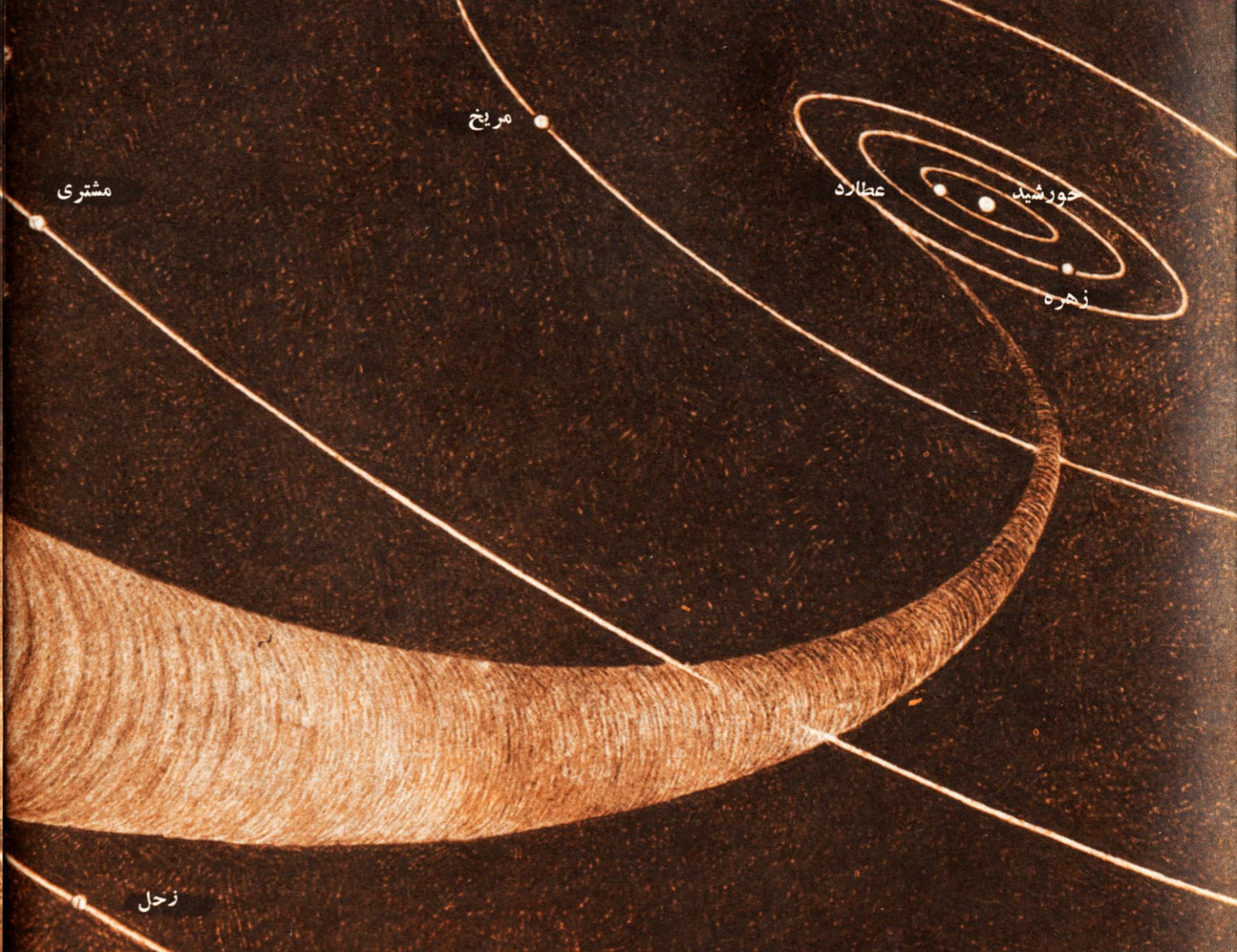

می‌زیستند توانستند اندک زمانی بیرون از آب به سربرند
و زنده بمانند، درست همانگونه که گیاهان زنده مانده
بودند. با آب‌شش‌ها و ریه‌ها اکسیژن مورد نیاز خود را
هم از آب و هم از هوا می‌گرفتند و با باله‌های ستبری که
آنها را در خزیدن بر کرانه‌های گل‌آلود یاری می‌دادند
از آگیری به آگیری دیگر می‌رفتند. آنها نخستین مهره‌دارانی
بودند که در دریا پدید آمدند.

سرانجام گیاهان و جانوران بر سراسر خشکی‌های
زمین گسترده شدند و رشد شگفت‌انگیز جانوران زنده در
سیاره ما آغاز شد.

زمین

مریخ

مشتری

عطارد

خورشید

زهره

زحل

جیب : جابخانه کوته ، تهران
شماره ثبت کتابخانه ملی : ۴۸۲ - ۵۷/۳/۲

بها : ۸۰ ریال

خیابان شاهرضا - مقابل دانشگاه تهران - شماره ۱۳۴۲